

Fecr Yayınları: 518

TEVHİDİ ANLAMAK

Celal TÜNER

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt

NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Nisan 2022

ISBN: 978-625-8005-60-8

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mahallesi Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

TEVHİDİ ANLAMAK

Celal TÜNER

Ankara 2022

Celal TÜRER

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden 1987 yılında mezun oldu. 1987-1993 yılları arasında Elazığ ve Sivas'ta öğretmenlik yaptı. 1993 yılında Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Felsefe Tarihi A.B.Dalı Araştırma Görevlisi oldu. 1997'de "*William James'in Ahlak Anlayışı*" çalışmasıyla doktor unvanını aldı. 2001 Ağustos-2002 Temmuz arasında Oklahoma State Üniversitesi Felsefe Bölümünde "Pragmatizm" ile ilgili araştırmalarda bulundu. 2007 yılında Kaliforniya Üniversitesinde "Dini Çoğulculuk" ve Southern Illinois Üniversitesinde "John Dewey" ile ilgili araştırmalarda bulundu. 2010 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe Tarihi A.B.Dalına Profesör olarak atandı. 2013 yılında McGill Üniversitesinde araştırma yaptı. Çalışma alanı Pragmatizm, Ahlak ve İslam Düşüncesidir.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	7
GİRİŞ -----	9
BİR'LİK YA DA TEVHİD ÇAĞRISI -----	14
TEVHİD ÇAĞRISININ ENGELİ: <i>ŞİRK</i> -----	33
TEVHİD ALLAH'A ÇAĞRIDIR -----	47
a) Allah'ın Zatında Tevhid -----	51
b) Allah'ın Sıfatlarında Tevhid -----	55
c) Allah'ın Fiillerinde Tevhid -----	56
İBADETTE TEVHİD -----	59
TEVHİD İNSANI TAKVA'YA ÇAĞIRIR -----	69
TEVHİD VE "BİR İNSANLIK" -----	75
TEVHİD VE BENLİK -----	85
TEVHİD OKULU: <i>NÜBÜVVE</i> T -----	99
TEVHİD İNSANI İLME ÇAĞIRIR -----	107
TEVHİD İLAHİ AŞK'A ÇAĞRIDIR -----	113
TEVHİD GÜZELLİĞE ÇAĞRIDIR -----	127
TEVHİD ESENLIK ÇAĞRISIDIR -----	134
KAYNAKÇA -----	155

ÖN SÖZ

Birlik ya da kültürümüzün ifadesiyle tevhid insanların bir bütünlük, “bir olma” dolayısıyla huzur içinde olma hâlini temsil eder. Bu birlik, hem hayatın tezahür eden veçhesi ile dünya ile bir olmak, hem de en derin benlik ve tezahür etmemiş hayatla, yani varlıkla bir olmaya, bir kalmaya işaret eder. Parçalanma ise insanın kendi içinde ve dışında yaşadığı sürekli çatışma, aynı zamanda görüntüyü düşünmenin korkunç esaretidir. İnsanın gerçek yerine görüntü ile özdeşleştirilmesi, tüm gerçek ilişkilerin önünü kesen, donuk kavramlar, etiketler, imgeler, sözcükler, yargılar ve tanımlamalar perdesi yaratma faaliyetidir. Bu, insanın kendisiyle, insanın diğer insanlarla, insanın varoluşla ilişkisinin kesilmesi durumudur. Ayrılık yanılsaması, insanın “diğerlerinden” tümüyle ayrı olduğu illüzyonunu yaratan bir düşünce perdesini temsil eder. İnsan bu perde yüzünden fiziksel görünümler ve ayrı formlar altında olan “bir”liği unuttur. Bu hâl, insanın birliğin aşikâr bir realite olarak hissedilmediği gaflet durumudur. Bu durum insanın kim olduğuyla ilgili farkındalığını yitirmesine; insanın asli özünü unutması ve içindeki birliği kaybetmesine yol açar.

Diğer taraftan birlik şuuru toplumsal hayatın sağlıklı sürdürülebilmesini; barışın sağlanması ve fertler arasında ahengin gerçekleştirilmesini sağlar. Bir toplumda mizaç farklılıklarından tutun da sosyal farklılık-

lara kadar çeşitli insan ve sosyal grupların olması doğaldır. Fakat doğal olmayan, bu insan ve grupların birbirlerinin haklarını gözetmemeleri ve birbirlerine karşı merhamet hislerini kaybetmeleridir. Tüm doktrinler bu farklılıkları giderecek ve sosyal iş birliğini gerektiren ikna edici unsurları ortaya koymalıdır. Bu unsurlar, hiçbir zaman zorlama yoluyla değil; aksine ikna edici kuvvetlerin harekete geçirilmesiyle gerçekleşir. Zorlayıcı amilleri harekete geçiren toplumların kısa süre içinde yıkıldıkları bir gerçektir. Bu yüzden görünürdeki her türlü farkı giderecek, toplumsal huzur ve barışı sağlayacak tüm yolların tevhide çıktığı fark edilmelidir. Zira tevhid ilkesi, toplumu ve insanlığı bir araya getirecek hem maddi hem de manevi tedbirleri içinde barındırır. Öyle ki bu tedbirler toplumda sadece iyilik ve güzelliklerin gerçekleşmesini değil; aynı zamanda çirkinlik ve kötülüklerin, haksızlık ve zulmün engellenmesini sağlayan nimetleri ortaya çıkarır.

Elinizdeki bu eser yazarın çeşitli zamanlarda tevhid konusunda yapmış olduğu konuşmalar ile aylık dergilerde yayımlanmış yazılarından oluşur. Akademik olmayan, yazarın meseleyi çeşitli eserlerden derlemesi ve açıklamasıyla oluşan bu çalışmanın, ilgililere ve okuyanlara yeni bir ufuk oluşturması temennimdir.

Eserin yayımlanmasında değerli katkılarından dolayı Fecr Yayınevi editörü Hüseyin Nazlıaydın'a ve çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Celal TÜNER